

- Viden i fællesskab

2008

Sådan gør vi ikke mere

Hvad er det, der sker, når man arbejder med mennesker med varig nedsat psykisk - fysisk funktionsevne – mennesker med udviklingshæmning eller for den sags skyld ældre med demens på et plejehjem. Mennesker, der har en voldsom udadreagerende adfærd. Det er lige som om grænsen for forståelse af, hvad der er vold skrider. Man vænner sig til andres voldsomme adfærd. Vold har det med at blive del af hverdagen.

Af Per Norman Jensen, Afdelingsleder

Er det rigtigt, at der i dag er mere vold på arbejdspladserne og i samfundet end tidligere? Eller har vi måske bare fået mere fokus på volden bl.a. igennem de unge mennesker, der kommer ind i omsorgsfagene i dag. I mit arbejde, som afdelingsleder på en boform ”for de såkaldte enkeltmandsprojekter”, kan jeg se, at de unge pædagoger, der kommer ind i på vores område ikke vil tolerere vold. De bliver fuldstændig magtesløse og frustrerede, når de bliver slået eller spyttet på. Og hvorfor så det? Er de ikke så psykisk stærke, at de kan klare det?

De hverken kan eller vil vænne sig til volden, som de ældre medarbejdere har gjort. De ældre medarbejdere opfatter det, som en del af det at være her.

Jeg tror, man kan finde en forklaring i den udvikling, vores samfund har gennemgået. De unge pædagoger er ikke opvokset med vold, hverken i skolegården eller derhjemme. De har ikke fra barnsben lært at håndtere konflikter i den virkelige verden, som de ældre pædagoger har, også på hjemmefronten oplever vi, at den autoritære far er gået på pension. Den sidste rest, der er tilbage af den tilgang, de ældre pædagoger har, finder vi hos de piger, der har gået til ridning. De har lært at håndtere en, der er farligere end dem selv. De unge har i modsætning til os, der er ældre pædagoger lært at håndtere konflikter gennem dialog.

For mig har de unge mennesker været en gave. Nul tolerance over for vold, ønsket om forandring, og en fantastisk vilje til at ændre en kultur.

Fra en nedslidt personalegruppe, der måtte bruge magt 10 til 30 gange på en uge, har vi på min arbejdsplads nu 1-2 indberetninger om magtanvendelse om måneden. På kun to år er antallet af skadesanmeldelser ligeledes styrtdykket. Hvad er forandret?

I personalegruppen diskuterer og definerer vi, hvad det er, der skal til for at arbejde med mennesker, der har en voldsom udadreagerende adfærd. Som noget af det vigtigste er et fælles menneskesyn, der ser mennesket, som det er frem for, som det skal være ifølge vores normalværdinormer. Et menneskesyn, der giver medarbejderne og beboerne enkle handlemuligheder og en forståelse af verden.

Samtidig valgte vi at arbejde med udgangspunkt i fænomenologien ud fra Merleau Ponty. Merleau Ponty mener, at det enkelte subjekt (menneske) hverken har monopol på sin egen selvforståelse eller sin egen forståelse af verden. Tværtimod er både subjektet (det enkelte menneske), og verden kun tilgængelig via en anden person. Det betyder, at vores brugere forstår sig selv igennem os. Derfor er det centralt, at vi forstår vores egen adfærd. Igennem den er vi i stand til at påvirke vores omgivelser, når man fx snakker nul tolerance over for vold. Men det har også betydning for den kultur, der er på en arbejdsplads. Er det hensigtsmæssigt, det jeg gør, eller er det noget, vi skal tale om.

Vi registrerer nu den voldsomme adfærd, ved daglige registreringer af selv de mindste detaljer.

Overordnet har vi særlig fokus på kollegial støtte gennem samtale, for på den måde at træne personalet i at tale sammen. Vi har haft fokus på samtalerum f.eks. i overlap ved personalemøder og ved at prioritere pauser, hvor personalet møder hinanden.

Jeg tror på at ved, at man kvalificerer personalet til at tage ansvar for sin egen adfærd, kan man klæde det på til at omgås mennesker, der let griber til vold. Gennem vidensudveksling i personalegruppen med fokus på nul tolerance, kan man ændre en kultur, så vi også er i stand til at holde på personalet. Men det betyder, at der skal satses intensivt på personaletræning og kurser. Og så skal man have en ledelse og personalegruppe, der tror på, at de kan gøre en forskel.